

Forudsætning kan kaste Lys over mange Forhold, men paa den anden Side kan man jo ogsaa komme ud i Absurditeter ad denne Vej, og enkelte Steder nærmer Forfatteren sig stærkt Grænsen for Metodens Anvendelighed. Som Helhed frembyder imidlertid hans skarpe teoretiske Analyse særdeles interessant Læsning.

Jørgen Pedersen.

FERD. TÖNNIES: *Der Selbstmord in Schleswig-Holstein*, Veröffentlichungen der Schleswig-Holsteinischen Universitätsgesellschaft, Nr. 9. Ferdinand Hirt, Breslau 1927, 71 S. Pris 5,60 Rmk.

Det foreliggende Arbejde angives at udgøre en Del af en længere Række moral-statistiske Studier omfattende væsentlig den slesvig-holstenske Befolkning. Nylig har samme Forf. ogsaa afsluttet Offentliggørelsen af en anden lignende Undersøgelse nemlig om Kriminaliteten i samme Omraade (Verbrechertum in Schleswig-Holstein, Archiv für Socialwissenschaft und Socialpolitik (Tübingen), Bd. 52, 1924 og Bd. 58, 1927). Sikkert skjuler der sig som Motiv bag disse Studier, om hvis Omfang endnu intet foreligger, en god Del Hjemstavnsfølelse. Som Bidrag til disse Egenes og deres Befolknings mærkelige Historie vil en omfattende Række af saadanne Undersøgelser formentlig ogsaa kunne paaregne Interesse. De nu offentliggjorte Arbejder adskiller sig i alt Fald fra andre lignende ved at behandle praktisk taget hele det Tidsrum, for hvilket lagttagelser foreligger, for Selvmordenes Vedkommende fra Begyndelsen af 1800'erne til og med 1925, idet de for Aarene efter „Genforeningen“ i tysk Statistik foreliggende Tal er suppleret med specielle med dette Formaal for Øje fra dansk Statistik indhentede Data om Selvmordene i de sønderjydske Amter i disse Aar.

Betragtet for sig — som statistisk Studie — kan det foreliggende Arbejde derimod næppe paaregne altfor megen Interesse; det er allerede paa Forhaand at vente, at Selvmordslagttagelser fra et saa begrænset Omraade som det, hvorom det her drejer sig, ikke kan give Resultater af større Almengyldighed. Alene den af Forf. fuldt gennemførte Deling efter Køn og By og Land for hver Kreds („Kreis“) medfører naturligvis, at Materialet bliver spinkelt, selv naar længere Tidsrum behandles under eet.

Ikke desto mindre er Undersøgelsen med en næsten utrolig Flid søgt gennemført med Hensyntagen til alle mulige

Forudsætning kan kaste Lys over mange Forhold, men paa den anden Side kan man jo ogsaa komme ud i Absurditeter ad denne Vej, og enkelte Steder nærmer Forfatteren sig stærkt Grænsen for Metodens Anvendelighed. Som Helhed frembyder imidlertid hans skarpe teoretiske Analyse særdeles interessant Læsning.

Jørgen Pedersen.

FERD. TÖNNIES: **Der Selbstmord in Schleswig-Holstein**, Veröffentlichungen der Schleswig-Holsteinischen Universitätsgesellschaft, Nr. 9. Ferdinand Hirt, Breslau 1927, 71 S. Pris 5,60 Rmk.

Det foreliggende Arbejde angives at udgøre en Del af en længere Række moral-statistiske Studier omfattende væsentlig den slesvig-holstenske Befolkning. Nylig har samme Forf. ogsaa afsluttet Offentliggørelsen af en anden lignende Undersøgelse nemlig om Kriminaliteten i samme Omraade (Verbrechertum in Schleswig-Holstein, Archiv für Socialwissenschaft und Socialpolitik (Tübingen), Bd. 52, 1924 og Bd. 58, 1927). Sikker skjuler der sig som Motiv bag disse Studier, om hvis Omfang endnu intet foreligger, en god Del Hjemstavnsfølelse. Som Bidrag til disse Egenes og deres Befolknings mærkelige Historie vil en omfattende Række af saadanne Undersøgelser formentlig ogsaa kunne paaregne Interesse. De nu offentliggjorte Arbejder adskiller sig i alt Fald fra andre lignende ved at behandle praktisk taget hele det Tidsrum, for hvilket lagttagelser foreligger, for Selvmordenes Vedkommende fra Begyndelsen af 1800'erne til og med 1925, idet de for Aarene efter „Genforeningen“ i tysk Statistik foreliggende Tal er suppleret med specielle med dette Formaal for Øje fra dansk Statistik indhentede Data om Selvmordene i de sønderjydske Amter i disse Aar.

Betragtet for sig — som statistisk Studie — kan det foreliggende Arbejde derimod næppe paaregne altfor megen Interesse; det er allerede paa Forhaand at vente, at Selvmordslagttagelser fra et saa begrænset Omraade som det, hvorom det her drejer sig, ikke kan give Resultater af større Almengyldighed. Alene den af Forf. fuldt gennemførte Deling efter Køn og By og Land for hver Kreds („Kreis“) medfører naturligvis, at Materialet bliver spinkelt, selv naar længere Tidsrum behandles under eet.

Ikke desto mindre er Undersøgelsen med en næsten utrolig Flid søgt gennemført med Hensyntagen til alle mulige

Synsmaader (Inddelingsgrunde) som Jordbonitet, Landbrugsbedrifternes Art, Størrelse og Driftsmaade, Bebyggelsens Karakter, Udvandringens Omfang, Fødselshyppigheden, Uægtefødslernes Forekomst, Indkomst, Formue og Kriminalitet. Om nogen metodisk Behandling af Spørgsmaalet om den Sikkerhed, hvormed Resultaterne kan anses bestemt, er der imidlertid ikke Tale. Undersøgelsen gennemføres ved en omfattende Anvendelse af den af Forf. i sin Tid opstillede Korrelationsmetode (jfr. Schmollers Jahrbuch, Bd. 33, 1909). Denne Metode kræver (som Forf. selv stærkt fremhæver, formentlig i Modsætning til den engelske Skoles Metoder) ingen specielle Forudsætninger for at kunne anvendes og er forøvrigt med en vis Realitetssans af Forf. anvendt paa tysk Valgstatistik (Korrelation der Parteien in Statistik der Kieler Reichstagswahlen, Jahrb. f. Nat. u. Stat. III. Folge Bd. 67, 1924). Da Fremgangsmaaden alene beror paa Nummerering af de betragtede Grupper efter Størrelsen af et eller andet „Merkmal“, men iøvrigt intet Hensyn tager til, om disse er store eller smaa, omtrent er konstante eller spreder sig stærkt, er Metoden nok elementær at anvende, men vilde sikkert kræve højst komplicerede logiske (matematiske eller andre) Operationer, for at rede ud, hvad disse Manipulationer med Rækkefølgen til syvende og sidst lader os erkende.

Selv om Forf.s Stil endog af Tysk at være er besværlig, og adskillige Tabelopstillinger maa forekomme en øvet Statistiker ubehjælpssomme, vil Læserens Indtryk — saa lidt som nærv. Anm.'s — næppe undgaa at blive paavirket af Forf.'s Kærlighed til sit Emne, en Følelse, der vel ikke giver sig stærke Udtryk, men lige anes gennem hele Fremstillingen.

H. Cl. Nybølle.